

Роман Коляса,
директор, Буцнівський ліцей
Великобerezовицької селищної ради Тернопільської області

Анна Книш,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
кафедри освітології і педагогіки,
Західноукраїнський національний університет

РОЛЬ КЕРІВНИКА В МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: НОВІ ВИКЛИКИ

Модернізація освітнього середовища в сучасних умовах вимагає від керівників закладів освіти здатності до стратегічного мислення, швидкої адаптації до змін і ефективного управління інноваціями. Роль керівника полягає не лише в організації навчального процесу, а й у формуванні такого середовища, яке сприяє розвитку особистості, відповідає сучасним викликам і забезпечує реалізацію освітніх реформ. У період швидких соціально-економічних змін керівник стає ключовою фігурою, яка забезпечує якість освіти через впровадження сучасних підходів до управління, організацію взаємодії всіх учасників освітнього процесу та стимулювання професійного розвитку педагогів.

Одним із головних аспектів модернізації освітнього середовища є створення умов для особистісно орієнтованого навчання. Керівник має забезпечити гнучкість освітнього процесу, враховуючи індивідуальні потреби учнів і сприяючи розвитку їхніх здібностей. Для цього важливо застосовувати новітні методики навчання, впроваджувати цифрові технології та сприяти формуванню компетентностей ХХІ століття. В умовах реформування освіти в Україні, зокрема впровадження концепції Нової української школи, модернізація освітнього середовища вимагає від керівника адаптації організаційної структури закладу до нових стандартів і вимог.

Ефективне управління модернізаційними процесами передбачає також уміння керівника мотивувати педагогічний колектив до впровадження змін, формувати позитивний психологічний клімат і підтримувати культуру взаємодії. У цьому контексті важливою є роль лідера у створенні спільного бачення майбутнього, яке об'єднує педагогів, учнів і батьків навколо спільних цінностей і цілей. Керівник має володіти навичками ефективної комунікації, що забезпечує прозорість і довіру в процесі прийняття рішень.

Окремим викликом для керівників є інтеграція сучасних цифрових технологій у навчальний процес і управлінські практики. Це включає використання електронних ресурсів для організації освітнього процесу, управління документацією, проведення моніторингу навчальних досягнень учнів. Цифровізація вимагає від керівника не лише технічних знань, а й здатності навчати педагогів використовувати ці технології у своїй роботі.

Значну увагу керівник має приділяти питанням інклюзії, забезпечуючи рівний доступ до якісної освіти для всіх учасників навчального процесу. Створення інклюзивного середовища вимагає від керівника здатності до

координації роботи міждисциплінарних команд, впровадження адаптивних методик навчання та підвищення обізнаності педагогів щодо роботи з дітьми, які мають особливі освітні потреби.

Сучасні виклики, такі як пандемія COVID-19, війна в Україні та соціальні зміни, вимагають від керівника здатності до кризового управління. Організація дистанційного навчання, забезпечення безпеки в умовах надзвичайних ситуацій і підтримка психологічного здоров'я учнів і педагогів стають важливими аспектами його діяльності.

Таким чином, роль керівника в модернізації освітнього середовища є багатогранною і вимагає поєднання управлінських, лідерських, технічних і психологічних навичок. Ефективне управління модернізацією забезпечує не лише відповідність закладу сучасним стандартам освіти, а й сприяє формуванню гармонійного освітнього середовища, яке відповідає потребам учнів, педагогів і суспільства загалом.

Список використаних джерел

1. Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі: колективна монографія / за загальною редакцією В. П. Кравця. Г. М. Мешко. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. 310 с.
2. Калініна Л. М. Управління Новою українською школою. Порівняльна характеристика концептуальних змін. *Директор школи*. 2017. Січень. С. 12–21.
3. Управління інноваційним розвитком загальноосвітнього навчального закладу: моделі, соціокультурні процеси, технології : наук.-метод. посіб. / Л. М. Калініна, А. Ф. Остапенко, В. В. Лапінський, В. В. Литвинчук, В. В. Рогоза та ін.; за наук. ред. проф. Л. М. Калініної. Київ–Володимирець : Інформатодор, 2011. 560 с.

Ольга Кулік,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
кафедри освітології і педагогіки,
Західноукраїнський національний університет

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ОЦІНКА УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКІВ ОСВІТНІХ УСТАНОВ

Наприкінці минулого століття людство зіштовхнулося із загальносвітовою проблемою недостатності кваліфікованих кадрів. Щодо керівного корпусу вона вилилася в «якісну» кризу, зумовлену переходом міжнародного співтовариства до нового якісного стану – «інформаційного» суспільства. Відповідно професійної підготовки, отриманої керівниками освіти в минулому, виявилася недостатньою для роботи з сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями. Однак нині послідовність реалізації змісту управлінської підготовки фахівців на першому ступені вищої освіти здійснюється у вигляді чотирьох етапів як послідовність роз'язання тактичних педагогічних завдань. Перший етап присвячений, окрім навчання студента дисциплінам, які відповідають змісту державного освітнього стандарту, формуванню